

SVENSKARNAS BÄSTA VÄN? ATTITYDER TILL HUNDEN I SAMHÄLLET

ANNA BENDZ OCH MARIA OSKARSON

Sammanfattning

Människor och hundar har levt tillsammans under en stor del av mänsklighetens historia. Idag är hunden en del av samhället som sällskapsdjur men den är också till nytta för samhället och enskilda. En förutsättning för att positiva effekter av hundägande ska kunna realiseras är att det finns en acceptans för hundens närvaro i samhället. I kapitlet analyserar vi medborgarnas attityd till hundar och hundens plats i samhället. Resultaten visar att en majoritet av svenskarna har en positiv relation till hundar. Det finns också ett stort generellt stöd för förslag som att tillåta hundar på äldreboende och satsa mer av samhällets resurser på att utbilda servicehundar. Den egna relationen till hundar har stor betydelse för attityderna, exempelvis är hundägare och de som tycker om hundar mer benägna att vilja tillåta hundar på allmänna platser, caféer och restauranger.

Människor och hundar har levt tillsammans under en stor del av mänsklighetens historia. Idag är hunden integrerad i vårt samhälle som sällskapsdjur men också i egenskap av att den bidrar till olika slags nytta för samhället och enskilda människor. Det finns en rad tidigare studier som visar på olika slags positiva effekter för samhället och enskilda individer av att människor lever med hundar (se t.ex. Mubanga m.fl., 2017; Broman & Jonsson, 2016; Kertes m.fl., 2016; Sallander & Wrangle, 2005; Norling, 1990), exempelvis har hunden tydliga hälsoeffekter i form av minskad stress och ökad fysisk aktivitet. Hunden är bland annat en arbetskamrat inom polisen och tullen, och en viktig komponent för enskilda människors frihet när den exempelvis underlättar livet för synskadade eller funktionshindrade. En relativt ny företeelse är att hunden finns inom skolan, som 'läshund' eller stöd för barn med olika diagnoser. För samhället kan hunden alltså medföra samhälls-ekonomiska fördelar som exempelvis är kopplade till folkhälsan där vissa studier visar att djurägare har färre läkarbesök än icke-djurägare och att de äter mindre mediciner. Djurens terapeutiska värde kan göra att vårdtiderna för psykiskt sjuka blir kortare (Sallander & Wrangle, 2005). En annan aspekt av effekter av hundägande visas i en uppmärksam studie från en forskargrupp i Australien som visar att hundägare har signifikant högre mellanmänsklig tillit, något som anses vara av stor betydelse för samhällets sammanhållning och funktion (Wood m.fl., 2017; Wood m.fl., 2015; se även Anna Bendz och Maria Oskarsons kapitel om hundägande och social tillit i den här boken).

En förutsättning för att de positiva effekterna av hundägande ska kunna realiseras är att det finns en acceptans för hundens närvaro i samhället: Om hunden inte accepteras i det offentliga rummet försvåras det positiva samspelet mellan människan och hunden som ger nytta på olika områden. Samtidigt finns olika intressen i samhället som behövs vägas samman, vilket innebär att hundens närvaro behöver begränsas på olika sätt. Sammanvägningen av intressen görs ytterst på politisk nivå i vårt samhälle. Politiska beslut i form av lagar och lokala ordningsföreskrifter reglerar hundens närvaro.

Kapitlet knyter an till teorier om demokratisk återkoppling, eller policy feedback. En fungerande och dynamisk återkoppling mellan den politik som förs och medborgares attityder och politiska krav är grundläggande för en fungerande demokrati (Easton, 1957). Huvudantagandet är att om politikernas beslut ska upplevas som demokratiskt legitima måste de förankras i vad människor föredrar i termer av attityder och preferenser, politikerna bör alltså vara lyhörda gentemot medborgarna när de fattar beslut (Kumlin & Stadelmann-Steffen, 2014; Mettler & Soss, 2004). De politiska besluten antas sedan i sin tur påverka medborgarna så att de anpassar sina politiska krav och attityder till den förda politiken och signalerar detta tillbaka till beslutsfattarna (Soroka & Wlezién, 2010). Genom att ta reda på hur hundars plats i samhället uppfattas av medborgarna kan vi säga något om hur legitimt förankrad den mer tillåtande utvecklingen som beskrivs nedan är bland svenska folket.

I detta kapitel använder vi frågor från den nationella SOM-undersökningen 2019 om hundens plats i samhället och analyserar medborgarnas attityder.¹ Undersökningen är delvis en uppföljning av en tidigare undersökning som gjordes i den nationella SOM-undersökningen 2006. Syftet med detta kapitel är att analysera svenskarnas attityder till hundens plats i samhället. Med tanke på förändringarna som beskrivs i nästa avsnitt är det också relevant och intressant att följa upp den tidigare undersökningen: Hur ser attityderna till hunden i samhället ut idag jämfört med 2006?

Hundens ökade närvaro och nytta

I en tidigare undersökning av Bendz (2007), baserad på den nationella SOM-undersökningen 2006, visar resultaten att det finns många och starka åsikter om hunden i samhället. Den egna relationen till hundar visade sig t ex ha betydelse för hur man ställer sig till förslag om hunden i det offentliga rummet, där de som var positiva till hundar också var mer positiva till förslagen. Ett annat resultat visade en samsyn bland svenskarna när det gäller en positiv hållning till hundens samhällsnyttiga funktion, som t ex att hunden ska kunna vara till hjälp för handikappade eller äldre (Bendz, 2007).

Under de 13 år som gått sedan den tidigare undersökningen, har en hel del förändrats när det gäller var och hur hunden förekommer i vårt samhälle. Vi har

fått en del nya lagar och regler, bland annat när det gäller tillsyn och hundhållning i den nya djurskyddslagen (SFS 2018:1192). Det finns också en ny föreskrift från Jordbruksverket om hållande av hund och katt (SJVFS 2019:28) som exempelvis reglerar tydligare hur ofta hundar ska rastas och hur deras miljö ska se ut. Sådana förändringar kan bidra till en förändrad syn på hundar och andra djur, exempelvis att djurägare måste respektera djurens behov. Lagar och regler kan alltså i sig skapa nya värden och normer som påverkar attityder till djur. Men det är också så att hunden har fått en större fysisk närvaro i samhället. Ett påtagligt exempel är en ökad närvaro av hundar på restauranger och caféer efter att det tidigare förbudet mot att ha hundar i sådana lokaler tagits bort, bland annat eftersom man inom den nuvarande livsmedelslagstiftningen inte kan se något hygienskäl som motiverar ett förbud. Idag har Sverige samma lagstiftning på området som resten av EU och till skillnad från när den tidigare undersökningen gjordes, får innehavare av restauranger och caféer själva välja om de vill tillåta hund i sina lokaler. Flera websidor och grupper på sociala medier sammanställer var man får ta med sig hund och framförallt i de större städerna är det allt vanligare att tillåta hundar att följa med sina ägare när de går på café eller restaurang. Allt fler hundägare vill gärna kunna ha med sig sin hund ut på lokal så att de inte behöver vara ensamma hemma. Ytterligare ett inslag är att det finns fler och nya typer av assistanshundar som hjälper sin förare, exempelvis fler typer av servicehundar som hjälper rörelsehindrade i vardagen med att öppna dörrar eller plocka upp saker från golvet. En aktuell utveckling idag är också framväxten av allt fler hundsporter (exempelvis nosework och freestyle²) och ett större utbud av utbildning, även utanför den traditionella klubbverksamheten. Sammantaget menar vi att utvecklingen när det gäller hunden i samhället har gått i riktning mot att hunden får allt fler betydelser för människan och att hundar är allt mer närvarande i olika delar av samhället. Detta kan i sin tur ha betydelse för människors attityder till hundens plats i samhället.

Svenskarna och hunden i samhället

Vi inleder vår analys med att konstatera att ungefär 19 procent (634 av 3 268 svarande) av de som svarat på enkäten uppger att de har (minst) en hund i hushållet. Det är en liten ökning från 2006 års undersökning, där 18 procent uppger att de hade minst en hund. Hundägare hör förstås till dem som tycker om hundar och är vana vid dem, men hur ser relationen till hundar ut bland svenskarna generellt sett? I den första tabellen i vår analys inleder vi med att undersöka detta.

Tabell 1 Allmänhetens relation till hundar, 2019 (procent, balansmätt och antal)

	Stämmer helt	Stämmer delvis	Stämmer knappast	Stämmer inte alls	Balansmätt	Procent	Antal
Tycker om hundar	66	22	7	4	+77 (+68)	100	1 690
Är rädd för hundar	4	18	24	54	-56 (-68)	100	1 652
Är van vid hundar	45	29	15	10	+49 (+36)	100	1 663
Skulle vilja ha hund om det var möjligt	29	17	12	26	+8 (+1)	100	1 657

Kommentar: Frågan lyder: "Hur stämmer följande in på dig när det gäller hundar?". Balansmättet visar andelen som har angivit att påståendet stämmer helt eller delvis minus de som har angivit stämmer knappast eller stämmer inte alls. Balansmätt inom parentes avser år 2006.

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2006 och 2019.

Som resultaten visar i tabell 1, är det en majoritet av svarspersonerna som tycker om hundar. Ungefär två tredjedelar anger att det stämmer helt att de tycker om hundar, tillsammans med de som anser att det stämmer delvis är det 88 procent. De som anger att det inte stämmer att de tycker om hundar är sammanlagt 11 procent. Balansmättet avspeglar detta och en jämförelse med samma mått 2006 (siffrorna inom parentes) visar att övervikten för de som tycker om hundar är större än 2006. Motsvarande positiva attityd till hundar märks även i att det är en stor övervikt av människor som inte är rädda för hundar jämfört med de som är rädda och vi kan också se att ungefär tre fjärdedelar anser att de är vana vid hundar. Till de 19 procent som har hund kan läggas 29 procent som anger att det stämmer helt att de vill ha hund om det skulle vara möjligt, vilket innebär att ungefär hälften av respondenterna antingen har hund eller vill ha hund. Den generella slutsatsen här är att svenskarnas relation till hundar är positiv, och att den dessutom är mer positiv än vad den var år 2006. Men att människor i grunden är positiva till hundar innebär inte nödvändigtvis att man bejaktar dem förutsättningslöst eller i alla situationer. Vi går därför vidare och ser på attityder till hundar i olika sammanhang. I tabell 2 redovisas respondenternas attityder till några förslag om hunden i samhället. Några av förslagen fanns med även 2006 och för dessa redovisas balansmättet (inom parentes) även för detta år. De andra förslagen är anpassade till vilka frågor som är aktuella idag.

Tabell 2 Attityder till förslag om hunden i samhället, 2019 (andel, balansmått och antal)

	Mycket bra	Ganska bra	Varken bra eller dåligt	Ganska dåligt	Mycket dåligt	Ingen uppfattning	Balansmått	Procent	Antal
Hundar bör i större utsträckning än idag tillåtas på allmänna platser	17	25	31	10	8	9	+24 (-13)	100	1 669
Alla hundägare bör utbildas om sitt hundägaransvar	50	30	12	3	2	4	+75	100	1 682
Hundar bör inte vara tillåtna på caféer eller restauranger	26	19	24	13	13	5	+19	100	1 663
Öka samhällets resurser till utbildning av servicehundar	61	28	6	0	1	4	+88	100	1 680
Förbjud kamphundar helt i Sverige	49	15	13	6	8	8	+38 (+71)	100	1 673
Tillåt sällskapshundar på äldreboende	58	28	6	1	2	1	+83 (+76)	100	1 684

Kommentar: Frågan lyder: "Nedan finns ett antal förslag som förekommit i debatten om hundarnas plats i samhället. Vilken är din åsikt om vart och ett av dem?" Balansmättet visar andelen som svarat mycket bra eller ganska bra minus andelen som svarat ganska dåligt eller mycket dåligt. Balansmått inom parentes avser år 2006.

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2006 och 2019.

Det första förslaget som respondenterna fick ta ställning till är om hundar bör tillåtas på allmänna platser i större utsträckning än idag. Här kan vi konstatera att det är en övervikt av människor som tycker förslaget är bra, jämfört med de som tycker det är dåligt. Jämförelsen med balansmättet för år 2006 visar också att det år 2019 är en större övervikt för dem som är positiva till förslaget. Nästa förslag handlar om att hundägare bör utbildas om sitt hundägaransvar. Här finner vi en stor övervikt av positiva attityder. Att hundägare utbildas kan exempelvis innebära att man får kunskap om rättigheter och skyldigheter med hundägandet, både i relation till hunden och till samhället. Idag, framförallt i storstäderna, är det allt vanligare att hundar tillåts följa med på restauranger och caféer. Respondenterna fick därför ta ställning till förslaget att hundar inte bör vara tillåtna på sådana ställen. Balansmättet visar att det är en något större andel som tycker förslaget är bra än dåligt, vilket betyder att det finns en större andel som är skeptiska till att hundar får vara på caféer och restauranger än som är positiva till detta. Samtidigt

visar resultaten att det är en relativt stor andel (24 procent) som vare sig tycker det är ett bra eller dåligt förslag, vilket innebär att ungefär en fjärdedel av de svarande inte har någon särskilt stark åsikt. Idag finns det, som nämns i inledningen, allt fler 'arbetsuppgifter' för hundar som utbildas till olika typer av assistanshundar för att hjälpa människor i vardagen. Hundarna får exempelvis lära sig att öppna dörrar, plocka upp saker från golvet eller tända och släcka lampor. Vissa hundar utbildas att larma om något händer, till exempel om en husse eller matte som är diabetiker får en farlig förändring i blodssockernivån eller som markerar när en epileptiker håller på att få ett anfall. När det gäller förslaget om att samhället ska satsa mer resurser på den här typen av hundar kan vi se den största övervikten av positiva attityder, där 89 procent tycker det är ett mycket eller ganska bra förslag medan endast en procent anser att det är ett dåligt förslag. Frågan om kamphundar var mycket aktuell när den tidigare undersökningen gjordes, då fanns en hel del diskussioner i media om vissa raser av s.k. kamphundstyp skulle förbjudas och åsikterna var stundtals starka. Liksom 2006 är det en övervikt av respondenter som anser att det är ett bra förslag att förbjuda kamphundar, men balansmättet visar att åsikten inte är lika stark år 2019, vilket kan bero på att frågan diskuteras mer sällan. Ett annat förslag som har starkt stöd är att tillåta hundar på äldreboende, där 86 procent tycker det är ett mycket eller ganska bra förslag. Balansmättet visar att attityderna har blivit ännu mer positiva sedan 2006. Sammanfattningsvis kan vi konstatera att attityderna till förslag om hundens plats i samhället är mer positiva än 2006, i de fall det går att jämföra.

Det är rimligt att föreställa sig att attityderna till hunden i samhället varierar ganska mycket snarare än att åsikterna är generella för alla. I tabell 3 undersöker vi därför hur attityderna till de olika förslagen ser ut i olika undergrupper bland de svarande.

Den största skillnaden när det gäller kön finner vi i förslaget om kamphundar, där kvinnor är mer positiva till ett förbud. När det gäller åldersgrupperna kan vi urskilja tendensen att de yngre är mer 'tillåtande' till hunden på offentliga platser, både när det gäller allmänna platser och framförallt restauranger/caféer där de är betydligt mer positiva än den äldsta gruppen; här gäller att man blir mer negativ till att låta hundar vara på caféer och restauranger ju äldre man är. En möjlig förklaring är att äldre personer är mindre vana vid att hundar är med i den typen av lokaler. En annan förklaring kan ha att göra med relationen till hundar, som vi visar i tabell 4 har detta stor betydelse för attityderna till förslagen och äldre är i något större utsträckning rädda för hundar än yngre. Yngre är överhuvudtaget mer negativa till restriktioner än äldre, så att de i mindre utsträckning anser att hundägare ska genomgå en utbildning och framförallt att de är betydligt mindre positiva till att förbjuda kamphundar. En intressant skillnad finns när det gäller utbildning, där är de lågutbildade mer positiva än högutbildade till att låta hundar vistas på allmänna platser mer än idag, medan tvärtom gäller förslaget att inte tillåta hundar på café

Tabell 3 Attityder till förslag om hunden i samhället inom olika grupper, 2019 (balansmått)

	Hundar bör i större utsträckning än idag tillåtas på allmänna platser	Alla hundägare bör utbildas om sitt hundägaransvar	Hundar bör inte vara tillåtna på caféer eller restauranger	Öka samhällets resurser till utbildning av servicehundar	Förbjud kamphundar helt i Sverige	Tillåtssällskapshundar på äldreboende
Alla	+26 (-14)	+75	+19	+88	+54 (+75)	+86 (+80)
Kön						
Kvinna	+20	+81	+14	+93	+50	+90
Man	+24	+73	+26	+89	+28	+83
Ålder						
15–29	+32	+72	0	+86	-1	+85
30–49	+22	+78	+9	+90	+35	+88
50–64	+24	+74	+19	+96	+64	+89
68–85	+27	+82	+39	+93	+83	+85
Utb.¹						
Låg	+35	+80	+38	+92	+70	+83
Medellåg	+31	+76	+25	+91	+55	+83
Medelhög	+19	+81	+14	+95	+48	+90
Hög	+22	+76	+9	+91	+50	+88
Boende-omr.						
Landsbygd	+37	+69	+22	+95	+62	+85
Mindre tätort	+30	+80	+22	+95	+62	+88
Stad/större tätort	+23	+79	+24	+90	+53	+86
Sthlm, Gbg, Malmö	+23	+76	+3	+91	+45	+89
Politisk inriktn.						
Klart till vänster	+23	+79	+14	+94	+39	+82
Något till vänster	+18	+82	+24	+91	+50	+87
Varken vänster/höger	+26	+80	+22	+91	+55	+84
Något till höger	+28	+72	+17	+94	+57	+90
Klart till höger	+40	+72	+14	+89	+61	+89

Kommentar: Frågan lyder: "Nedan finns ett antal förslag som förekommit i debatten om hundarnas plats i samhället. Vilken är din åsikt om vart och ett av dem?". ¹Låg = ej fullgjord obligatorisk skola eller grundskola, Medellåg = gymnasium, folkhögskola eller motsvarande, Medelhög = eftergymnasial utbildning, men ej examen från högskola/universitet, Hög = examen från högskola/universitet. Balansmättet visar skillnaden mellan andelen som anser att förslaget är mycket eller ganska bra och andelen som anser att förslaget är ganska eller mycket dåligt. Balansmått inom parentes avser år 2006.

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2006 och 2019.

och restaurang: Ju högre utbildning, desto mer tillåtande attityd. Här är det svårt att finna en specifik förklaring, det är exempelvis inte så att lågutbildade är mer rädda för hundar eller tycker mindre om hundar än högutbildade. Lågutbildade skiljer också ut sig något när det gäller förbud mot kamphundar, där de är mer för ett förbud. I fråga om betydelsen av boendeområde är de som bor på landsbygd eller mindre tätort mer positiva till att låta hunden vistas mer på allmänna platser än de som bor i större städer. Samtidigt är det respondenterna i Stockholm, Göteborg och Malmö som är mest positiva till hundar på restauranger och caféer. Det är också i dessa städer som det är vanligast att gå på restauranger relativt ofta. När det gäller placeringen på vänster-högerskalan finns inte så tydliga mönster men vi kan notera att det är de till höger som tenderar att vara mer positiva till att låta hunden ta plats i det offentliga rummet, allmänna platser och restauranger/caféer. Samtidigt är de till höger mer positiva till att förbjuda kamphundar än de till vänster, där är högergruppen alltså mer restriktiv.

I undersökningen från 2006 års nationella SOM-undersökningen visade det sig att den egna relationen till hund hade stor betydelse för vad man ansåg om förslagen om hundens plats i samhället. Här upprepar vi analysen och resultaten visas i tabell 4.

Tabellen visar balansmått för de olika förslagen, uppdelat på vilken relation man har till hundar. Här finns ett tydligt mönster, precis som i undersökningen från 2006, att relationen till hundar har stor betydelse för hur man ser på hunden i samhället och att detta generellt sett har en större betydelse än faktorer som ålder och kön (se tabell 3). Störst betydelse har relationen till hundar för åsikterna om förslagen att tillåta hundar på allmänna platser i större utsträckning idag och att hundar ska vara tillåtna på caféer och restauranger, där de som tycker om hundar, är vana vid hundar och inte är rädda för hundar liksom de som har eller vill ha hund har en betydligt mer tillåtande attityd. Detta är naturligtvis inte särskilt förvånande, de som inte har en positiv relation till hundar är mindre förtjusta i att hundar finns i det offentliga rummet. Men den personliga relationen till hund spelar också roll för vad man tycker om förslagen att öka samhällets resurser till utbildning av servicehundar och att tillåta hundar på äldreboende, där exempelvis de som har en god relation till hundar är mer positiva. Även om de mest negativa till de här två förslagen återfinns bland de som inte tycker om hundar, kan vi ändå notera att det är fler positiva än negativa till förslagen. De som inte tycker om hundar, inte är vana vid hundar och som är rädda för hundar är slutligen något mer positiva till förslaget att alla hundägare bör utbildas om sitt ansvar liksom till förslaget att förbjuda kamphundar, det vill säga förslagen som innebär regler och restriktioner för hundägandet.

Tabell 4 Attityder till förslag om hunden i samhället inom olika grupper när det gäller relationen till hundar, 2019 (balansmått)

	Hundar bör i större utsträckning än idag tillåtas på allmänna platser	Alla hundägare bör utbildas om sitt hundägaransvar	Hundar bör inte vara tillättna på caféer eller restauranger	Öka samhällets resurser till utbildning av servicehundar	Förbjud kamphundar helt i Sverige	Tillåtssällskapshundar på äldreboende
Samtliga	+24 (-13)	+75	+19	+88	+38 (+71)	+83 (+76)
Tycker om hundar						
Stämmer helt	+51	+76	+2	+96	+45	+94
Stämmer delvis	-12	+80	+41	+80	+69	+82
Stämmer knappast	-47	+77	+75	+74	+69	+57
Stämmer inte alls	-64	+89	+84	+69	+87	+20
Rädd för hundar						
Stämmer helt	-33	+90	+78	+77	+70	+40
Stämmer delvis	-12	+84	+46	+89	+77	+83
Stämmer knappast	+19	+75	+20	+91	+56	+86
Stämmer inte alls	+44	+75	+6	+94	+43	+90
Van vid hundar						
Stämmer helt	+58	+74	-6	+96	+43	+95
Stämmer delvis	+17	+79	+28	+92	+53	+87
Stämmer knappast	-13	+80	+44	+84	+70	+75
Stämmer inte alls	-47	+85	+67	+85	+73	+62
Har hund						
Ja	+74	+63	-27	+97	+42	+96
Nej	+13	+82	+33	+81	+57	+84
Skulle vilja ha hund						
Stämmer helt	+54	+82	+0	+94	+37	+95
Stämmer delvis	+29	+78	+28	+94	+53	+87
Stämmer knappast	+3	+79	+33	+89	+55	+88
Stämmer inte alls	-32	+83	+59	+84	+75	+67

Kommentar: Frågan om relation till hund lyder: "Hur stämmer följande in på dig när det gäller hundar?". Frågan om hundens plats i samhället lyder: "Nedan finns ett antal förslag som förekommitt i debatten om hundarnas plats i samhället. Vilken är din åsikt om vart och ett av dem?". Balansmättet visar andelen som svarat mycket bra eller ganska bra minus andelen som svarat ganska dåligt eller mycket dåligt. Balansmått inom parentes avser år 2006.

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2006 och 2019.

Hunden – en allt mer självklar del av samhället?

Liksom i den tidigare studien av Bendz (2007) kan vi konstatera att svenskarna generellt sett tycker om hundar, är vana vid hundar och inte är rädda för hundar. Sammanfattningsvis kan vi också dra slutsatsen att tendensen visar på en mer positiv inställning och en ökad tolerans för hundars närvaro. Liksom i den tidigare studien visar det sig att den egna relationen har stor betydelse för hur man ser på hundens plats i samhället i de flesta frågor. De som inte tycker om hundar och/eller är rädda för hundar är mer negativa till samtliga förslag som indikerar en ökning av hundens närvaro och mer positiva till förslag som innebär restriktioner för hundar och hundägare. Något som är intressant är emellertid att det finns ett stort stöd för att använda samhällets resurser till utbildning av olika slags servicehundar, oavsett vilken relation man har till hundar själv, och åsikterna är även positiva i samtliga undergrupper av befolkningen. Liknande tendenser i undergrupperna finns när det gäller att tillåta hundar på äldreboende, däremot spelar det här större roll med den egna relationen till hund. I förslaget om servicehundar kommer hundens samhällsnyttiga roll fram som tydligast och det är möjligt att hundar även tolereras av de som inte tycker om hundar när de påtagligt är till nytta och förbättrar livet för människan och inte 'bara' används som sällskap. Det mest polariserande förslaget verkar vara att tillåta hundar på restauranger och caféer, här finns skillnader framförallt när det gäller den egna relationen till hund men också till viss del när det gäller undergrupper av befolkningen. En närmare titt på resultaten visar att hundägare i de tre större städerna är mest positiva till att tillåta hundar på restauranger och caféer, medan icke-hundägare på landsbygden är mest negativa. Är man rädd för hundar är man dock negativ till att tillåta hundar i sådana lokaler oavsett var man bor.

Även om det är svårt att säga något säkert om resultaten i relation till teorier om demokratisk återkoppling, kan vi ändå konstatera att den mer tillåtande attityden till hundar från samhällets sida verkar ha stöd hos medborgarna generellt sett även om det finns variation mellan olika undergrupper av befolkningen. I enkäten ställs emellertid inte frågan om man är allergisk mot pälsdjur, det är möjligt att även det hade inneburit en del variation i svaren.

Det var inte så länge sedan hundar inte tilläts på äldreboenden eller i skolor och att hundar utbildas som servicehundar är även det ett relativt nytt fenomen. Det är naturligtvis svårt att säga om samhällets mer tillåtande inställning och förändringarna i lagar och regler har påverkat människors tolerans för hundar i samhället eller tvärtom, men åtminstone kan vi konstatera att utvecklingen inom 'hundpolitiken' är relativt samstämmig med medborgaropinionen i det här fallet och att det dessutom finns vissa signaler från befolkningen att satsa mer samhällsresurser på hunden i dess samhällsnyttiga roll. Något som bör lyftas fram är att de relativt polariserade åsikterna när det gäller vissa frågor, som exempelvis att tillåta hundar på restauranger och caféer, gör att det blir svårare för beslutsfattarna att representera alla medborgare.

Noter

- ¹ Analyserna är utförda inom ramen för forskningsprojektet ”Hunden, människan och samhället”, finansierat av Svenska Kennelklubbens och Agrias forskningsfond.
- ² Nosework är en hundsport där hunden söker efter dofter i specifika miljöer. Se snwk.se. Freestyle är en hundsport där hunden och föraren tillsammans framför ett fritt utformat lydnadsprogram till musik. Se <https://www.sk.se/sv/prov-tavling/olika-prov-och-tavlingar/freestyle/>.

Referenser

- Bendz, Anna (2007). Hundens plats i samhället. I Sören Holmberg & Lennart Weibull (red) *Det nya Sverige*. Göteborg: SOM-institutet vid Göteborgs universitet.
- Broman, Liv & Hilda Jonsson (2016). *Djurterapiens inverkan på äldres hälsa*. Kandidatuppsats. Kalmar: Linnéuniversitetet.
- Easton, David (1957). An approach to the Analysis of Political Systems. *World Politics* 9: 383–400.
- Kertes, Darlene A., Jingwen Liu, Nathan J. Hall, Natalie A. Hadad, Clive D. L. Wynne & Samarth S. Bhatt (2017). Effects of Pet Dogs on Children’s perceived stress and Cortisol Stress Response. *Social Development* 26(2).
- Kumlin, Staffan & Isabelle Stadelmann-Steffen (2014). Citizens, Policy Feedback, and European Welfare States, i Staffan Kumlin & Isabelle Stadelmann-Steffen (red), *How Welfare States Shape the Democratic Public*, s. 3–16. Cheltenham, UK: Edward Elgar.
- Manimalis (2017). Manimalisrapporten 2017. Sällskapsdjurens betydelse för människan och samhället. Hämtad från <http://manimalis.com/wp-content/uploads/2017/05/Manimalisrapporten-2017-web-1710.pdf>
- Mettler, Susan & Joe Soss (2004). The Consequences of Public Policy or Democratic Citizenship: Bridging Policy Studies and Mass Politics. *Perspectives on Politics* 2(1): 51–73.
- Mubanga, Mwenya, Liisa Byberg, Christoph Nowak, Agneta Egenvall, Patrik Magnusson, Erik Ingelsson & Tove Fall (2017). Dog ownership and the risk of cardiovascular disease and death – a nationwide cohort study. *Scientific Reports* 7. DOI: 10.1038/s41598-017-16118-6
- Sallander, Marie & Carin Wrangé (2005). Sällskapsdjurens effekter på människa och samhälle. *Manimalisrapporten 2005*. Hämtad från <http://manimalis.com/wp-content/uploads/2014/03/manimalisrapporten-2005-2.pdf>
- Soroka, Stuart & Christopher Wlezien (2010). *Degrees of Democracy: Politics, Public Opinion and Policy*. New York: Cambridge University Press.
- Svenska kennelklubben (2020). Farliga hundar – frågor och svar. Hämtad från <https://www.sk.se/sv/hundagande/fokus-pa/Farliga-hundar/>

- Wood, Lisa, Karen Martin, Hayley Christian, Steve Houghton, Ichiro Kawachi, Shannen Vallesi & Sandra Mccune (2017). Social capital and pet ownership – A tale of four cities. *SSM- Population Health* 3(2017): 442–447.
- Wood, Lisa, Giles-Corti, Billie & Max Bulsara (2005). The pet connection: Pets as a conduit for social capital? *Social Science and Medicine* 61(6), 1159–1173.